اصلح الوجوه در معانی سبعة احرف، جواب روایات دال بر تغییر

مرحوم صاحب حدائق این بیانات را فرمودند که روایات به این سنگینی است. آن چه که من عرض میکنم این است: در هر دو بخش، جوابهای سادهای هست. جواب هم کوتاه است و هم پشتوانه عظیمی دارد. اگر دنبال آن بروید میبینید که در اینجا بحثهای خیلی خوبی است.

راجع به این مسأله که روایات مستفیضه –هزار و خوردهای روایت- هست که ائمه علیهمالسلام کلمهای را تبدیل کردند، مرحوم شیخ الطائفه در مقدمه تبیان با تأیید قول ابن قتیبه جواب این را دادند. ابن قتیبه، ابوالفضل رازی، ابن جزری و دیگران به این حرف جواب دادهاند. من برای آن صفحهای را باز کردهام. آن جواب چیست؟ گفتهاند که یکی از معانی «نزل القرآن علی سبعة احرف» که شیخ الطائفه فرمودند چون ائمه قرائات را تجویز کردهاند، این معنا اصلح الوجوه است، یکی از معانی آن و یکی از حروفش زیادت و نقص است. یعنی اساساً وقتی جبرئیل قرآن را نازل میکرد، یک آیه را دوجور نازل میکرده. یک بار آیه می آمده و یک بخش نداشته، دفعه دیگر همین آیه را نازل میکرده و بخش دیگری داشته است. یک بار با این واژه و کلمه نازل میکرده و بار دیگر با کلمه دیگر نازل میکرده. ببینید پس علماء بزرگ شیعه و سنی در این متفق هستند که یکی از معانی سبعه احرف، این هفت انواع اختلاف است. و نوع هفتم آن بالزیاده و النقصان است. تمام این روایاتی که مرحوم نوری آوردهاند، بالزیاده و النقص آن، روشن است. یعنی وقتی شما نگاه میکنید میبینید هیچ منافاتی بین آنها نیست. اگر نگاه سبعه احرف و تعدد نزول داشته باشید، آن هم به نحو زیادت و نقص، هیچ مشکلی بین آنها نیست. حالا بعداً از سنیها هم میگویم که در این وادی چه کارهایی صورت گرفته که عجائب است.

این جواب این روایات شد. یعنی وقتی تعدد نزول به زیادت و نقص را پذیرفتیم، هیچکدام از اینها دلالت بر تحریف ندارد. در آیهای که ایشان میآورند، آن را روی عبارت مرحوم نوری میخوانم. خود ایشان گویا متحیر میشوند. بینی و بین الله گاهی من فکر میکنم که اگر کسی تمام کلمات صاحب حدائق، کل فصل الخطاب مرحوم محدث نوری را با دقت نگاه کند، میبیند کل این کتابها شاهد مطلب درستی است که خلاف مطلوب و مدعای آنها است. تنها باید نگاه دقیقی بیاندازیم.

این برای قسمت اول بود؛ جواب این شد که وقتی علی المبنا بپذیریم، یکی از انواع حرف در سبعه احرف، نزول به زیادت و نقص است، همه این روایات، مصداق آن میشوند. البته برخی از آنها قرائن خاصه دارد که به این صورت نیست. از آنها باید جدا بحث بکنیم. کلی جواب این است.

بازبینی #2
ایجاد شده 2 مه 2024 08:42:50 توسط ... .
به روزرسانی شده 6 ژوئن 2024 08:18:40 توسط ... .